

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 452/2011-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. M., Ostrava, Česká republika, zastúpeného advokátom Mgr. M. M., Č., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. Er 3196/1997 zo 7. júla 2009 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15 CoE 1/2009 zo 4. novembra 2009 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 231/2010 z 1. decembra 2010 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2011 doručená sťažnosť Ing. L. M. (ďalej len „sťažovateľ“) doplnená podaniami doručenými 11. februára 2011, 19. septembra 2011, 29. septembra 2011, 3. októbra 2011 a 17. októbra 2011, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Er 3196/1997 zo 7. júla 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 CoE 1/2009 zo 4. novembra 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 231/2010 z 1. decembra 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Z obsahu sťažnosti a jej doplnení, ako aj príloh k nim pripojených vyplýva, že sťažovateľ bol oprávneným v exekučnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. Er 3196/1997 proti Obci H. (ďalej len „povinná“) o vymoženie 3 319,29 € s príslušenstvom. Okresný súd na návrh povinnej na zastavenie exekúcie napadnutým uznesením exekúciu zastavil s poukazom na § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd exekúciu zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným. Tento postup okresný súd odôvodnil tým, že *„exekučným titulom je platobný rozkaz Krajského súdu v Košiciach č. k. 17 Rob 1361/96-24 zo dňa 27. 6. 1997, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 99.997,- Sk spolu s príslušenstvom, ktorá je predmetom exekučného konania. Platobný rozkaz bol zrušený podaním odporu dňa 20. 10. 2008 v celom rozsahu.“*

Krajský súd odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu uznesením sp. zn. 15 CoE 1/2009 zo 4. novembra 2009 potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania povinnej nepriznal. V tomto uznesení krajský súd uviedol, že *„Predmetná exekúcia sa vedie od roku 1997 na vymoženie sumy 99.997.- Sk s prísl., pričom táto suma bola priznaná oprávnenému platobným rozkazom vydaným Krajským súdom v Košiciach pod č. k. 17 Rob 1361/96-24 zo dňa 27. 6. 1997. Následne v konaní Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 3 Cb 4/2008 bola preskúmaná otázka zrušenia platobného rozkazu a včasnosti podania odporu odporcom. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cb 4/2008-169 zo dňa 2. 2. 2009 bol návrh na zrušenie platobného rozkazu zamietnutý a tiež boli zamietnuté odpory proti platobnému rozkazu zo dňa 1. 3. 2007 a 20. 10. 2008. Toto rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 2 Obo 40/2009 zo dňa 27. 5. 2009 a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že doručovanie platobného rozkazu nebolo v súlade so zákonom, preto odpor podaný odporcom dňa 20. 10. 2008 je potrebné považovať za odpor podaný včas. Keďže v zmysle ust. § 174 ods. 2 O. s. p. sa podaním odporu platobný rozkaz zrušuje v plnom rozsahu, došlo k zrušeniu exekučného titulu zo zákona.“* .

Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením sp. zn. 5 Cdo 231/2010 z 1. decembra 2010 dovolanie sťažovateľa (zo 4. augusta 2009), ktoré podal proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu sp. zn. 15 CoE 1/2009 zo 4. novembra 2009, ako neprípustné odmietol.

Sťažovateľ poukazuje na to, že označené súdy pri rozhodovaní v jeho exekučnej veci vzali do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov konania nevyplynuli, a naopak, opomenuli prihliadnuť na rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané. Taktiež poukazuje na to, že okresný súd procesne pochybil, keď mu nezaslal na vyjadrenie návrh povinnej na zastavenie exekúcie, ako aj nesprávne zistil skutkový stav veci, pretože exekučný titul je podľa sťažovateľa stále vykonateľný, nikdy nebol zrušený, a preto je zastavenie exekúcie neústavné a nezákonné. Rozhodovanie okresného súdu označil za *„kabinetné“* a on nikdy nebol predvolaný

na žiadne pojednávanie. Označené súdy podľa jeho názoru stále hľadajú „skulinu“, ako zabrániť exekúcii povinnej a ako „zlikvidovať“ exekučný titul.

Sťažovateľ upriamuje pozornosť aj na to, že *vyčerpal všetky opravné prostriedky na zvrátenie pre neho nepriaznivého stavu a dosiahnutie ochrany svojho práva priznaného právoplatným platobným rozkazom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17 Rob 1361/1996 z 27. júna 1997* (ďalej len „platobný rozkaz“), ako aj na to, že *sťažnosť je podaná včas, pretože rozhodnutie o poslednom opravnom prostriedku, a to napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, mu bolo doručené 20. decembra 2010.*

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky (a cituje z nej) konštatujúc, že označené všeobecné súdy, ktoré mali porušiť jeho práva, postupovali v rozpore z citovanou judikatúrou, a preto sú ich rozhodnutia ústavne nekonformné a neakceptovateľné.

Sťažovateľ podstatnú časť sťažnosti, ako aj jej doplnení venuje opisu namietanej nezákonnosti postupu predchádzajúceho zákonného sudcu Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 17 Rob 1361/1996, keď tento mal vedomosť o odsudzujúcom rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 197/2004 z 24. augusta 2005, ktorým bol bývalý starosta povinnej uznaný za vinného zo spáchania trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. b) a c) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona (platného do 31. decembra 2005), a to na tom skutkovom základe, že v dňoch 11. a 14. júla 1997, ako aj 31. októbra 1997 prevzal okrem iného aj inkriminovaný platobný rozkaz Krajského súdu v Košiciach, a napriek tomu bývalého starostu povinnej opätovne vypočul vo veci jeho doručenia. Podľa názoru sťažovateľa *„šlo o předem připravený plán jak vybrat soud a soudce, který zadupe oba právoplatné platebný rozkazy navždy do země“*. Sťažovateľ ďalej v súvislosti s namietaným postupom Krajského súdu v Košiciach poukázal na to, že k prideleniu jeho právnej veci predchádzajúcemu zákonnému sudcovi došlo *„mimo metodu nahodilého výběru soudci JUDr. J. H., který pak po dobu celého roku 2007 i 2008 postupoval očividne pouze ve prospěch povinného dlužníka... a celou dobu usiloval o likvidaci platebního rozkazu za každou cenu“*.

V sťažnosti, ako aj v jej doplneniach sťažovateľ podrobne opisuje genézu svojej právnej veci od začiatku sporu o zaplatenie 3 319,29 € s príslušenstvom, ktorú ústavný súd z dôvodu komplexného posúdenia veci zrekapituloval takto:

Sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ v právnej veci proti povinnej o zaplatenie sumy 3 319,29 € s príslušenstvom vedenej Krajským súdom v Košiciach, v ktorej bol na základe návrhu sťažovateľa vydaný platobný rozkaz, ktorým bolo povinnej uložené zaplatiť uvedenú sumu spolu so zmluvnou pokutou. Povinná najskôr navrhla predmetný platobný rozkaz zrušiť a vo veci nariadiť pojednávanie a následnými podaniami z 1. marca 2007 a 20. októbra 2007 podala proti platobnému rozkazu odpor. Krajský súd v Košiciach vo veci ďalej konal pod sp. zn. 3 Cb 4/2008 a uznesením č. k. 3 Cb 4/2008-169 z 2. februára 2009 návrh na zrušenie platobného rozkazu zamietol a odmietol odpor povinnej podaný 1. marca 2007 a 20. októbra 2008 proti platobnému rozkazu.

O odvolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. Cb 4/2008-169 z 2. februára 2009 rozhodol najvyšší súd ako odvolací súd uznesením sp. zn. 2 Obo 40/2009 z 27. mája 2009, ktorým uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cb 4/2008-169 z 2. februára 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie najvyšší súd odôvodnil takto:

«Najvyšší súd prejednal odvolanie... a dospel k záveru, že je dôvodné.

Základom posúdenia dôvodnosti odvolania je odpoveď na otázku, či bol sporný platobný rozkaz žalovanému doručený v súlade s ust. § 173 ods. 1 a najmä § 48 ods. 1 O. s. p.

Podľa § 48 ods. 1 O. s. p. písomnosti, ktoré sú určené orgánom alebo právnickým osobám, doručujú sa pracovníkom oprávneným za orgány alebo právnické osoby prijímať písomnosti. Ak ich niet, doručuje sa písomnosť, ktorá je určená do vlastných rúk, tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať, ostatné písomnosti ktorémukoľvek ich pracovníkovi, ktorá písomnosť prijme.

Vysvetlivky k tomuto ustanoveniu v Komentári... interpretujú toto ustanovenie tak, že „pracovníkom oprávneným prijímať za orgány a právnické osoby písomnosti je spravidla poverený pracovník podateľne, do pracovnej náplne, ktorého patrí táto činnosť. Prevzatím

písomnosti (a to aj písomnosti určenej do vlastných rúk) týmto pracovníkom je písomnosť riadne doručená a netreba ešte doručovať aj pracovníkovi oprávnenému konať za právnickú osobu resp. štát podľa § 21. Nevyhnutné je to však v prípade, keď na orgáne alebo v právnickej osobe niet pracovníka oprávneného prijímať písomnosti, len ak ide o písomnosti určené do vlastných rúk; iné písomnosti sú doručené riadne, ak sa doručili ktorémukoľvek pracovníkovi orgánu alebo právnickej osobe, ktorý je ochotný ich prijať a prijíma ich.“

Odvolačí súd sa s touto interpretáciou ust. § 48 ods. 1 O. s. p. plne stotožnil. Jej aplikácia na spornú vec znamená, že súd 1. stupňa pochybil, keď síce zistil, že štatút žalovaného preberanie zásielok neupravuje avšak prakticky zmenil pri výklade znenie prvej vety cit. ust. § 48 ods. 1 O. s. p. tak, že uvádza: „ak právnická osoba má zriadené oddelenie alebo bežne používaný spôsob preberania zásielok, tento platí aj na doručovanie do vlastných rúk“ a následne toto znenie vykladá tak, že „ak pracovníčka, príp. pracovníčky obecného úradu boli oprávnené na preberanie obyčajných zásielok určených pre obec, tak bola, príp. boli oprávnené aj na preberanie zásielok určených do vlastných rúk, pokiaľ by výslovne nebolo preberanie zásielok určených do vlastných rúk vylúčené z takéhoto preberania“ a následne z tejto svojej chybnjej interpretácie ust. § 48 ods. 1 O. s. p. vyvodil v zákone nezakotvenú povinnosť žalovaného predložiť dôkaz o tom, že preberanie zásielok určených do vlastných rúk žalovaného, bolo z takéhoto preberania vylúčené.

Odvolačí súd konštatoval, že súd 1. stupňa správne zistil, že žalovaný nemal osoby oprávnené preberať za neho písomnosti. Nesprávne však interpretoval a túto svoju interpretáciu aplikoval, čo do ust. druhej vety cit. ustanovenia. Keď totiž zistil, že žalovaný nemal osoby oprávnené preberať za neho písomnosti, mal v súlade s týmto ustanovením doručiť písomnosť určenú do vlastných rúk teda platobný rozkaz tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať, teda starostovi obce, keďže znenie „ostatné písomnosti, ktorémukoľvek ich pracovníkovi, ktorý písomnosti prijíma“ vylučuje možnosť riadneho doručenia písomnosti určených do vlastných rúk takýmto spôsobom.

Aj názor súdu 1. stupňa podľa ktorého, aj keby žalovaný preukázal, že preberanie zásielok určených do vlastných rúk bolo vylúčené z preberania zásielok pracovníčkami úradu, potom súd má za to, že platobný rozkaz bol prevzatý starostom obce dňa 31. 07. 2003 nemá oporu v zákone.

Odvolateľ v tejto súvislosti dôvodne poukázal na skutočnosť, že starosta obce dňa 31. 07. 2003 neprevzal platobný rozkaz ale uplatnil svoje právo vyplývajúce z § 44 ods. 1 prvá veta O. s. p. Správnosť tohto jeho tvrdenia preukazuje v spise založená jeho žiadosť zo dňa 17. 07. 2003 o vyhotovenie kópie zo súdnych spisov individualizovaných v prílohe a úradný záznam zo dňa 31. 07. 2003 opatrený kolkom v sume 150,- Sk dosvedčujúci, že Mgr. F. (t. j. starosta žalovanej obce, pozn.) prevzal kópiu sporného platobného rozkazu, teda nešlo o doručenie platobného rozkazu v súlade s ust. § 173 ods. 1 O. s. p.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súd 1. stupňa pochybil keď ustálil, že sporný platobný rozkaz bol žalovanému doručený dňa 27. 06. 1997, prípadne 31. 07. 2003, čo značí, že odpory žalovaného boli podané oneskorene, a preto vydal napadnuté uznesenie.

Na tomto základe odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 O. s. p. zrušil a vec v súlade s ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil súdu 3. stupňa na ďalšie konanie.»

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal sťažovateľ 18. júna 2009 dovolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obdo V 36/2009 zo 17. decembra 2009 dovolanie sťažovateľa zamietol. Najvyšší súd v odôvodnení svojho zamietajúceho uznesenia najskôr stručne oboznámil postup konania, skutkové zistenia a právne závery vo veci konajúcich všeobecných súdov vyjadrené v ich rozhodnutiach z 2. februára 2009, resp. z 27. mája 2009, a ďalej okrem iného uviedol:

„Najvyšší súd... dovolanie prejednal... a dospel k záveru, že... nie je dôvodné...

Prípustnosť dovolania vo veci je daná podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p., keďže odvolací súd podľa obsahu jeho rozhodnutia uznesenie súdu prvého stupňa zmenil...

Dovolateľ napadol výrok rozhodnutia, ktorým bolo uznesenie Krajského súdu v Košiciach... zrušené a vec vrátená súdu 1. stupňa na ďalšie konanie.

Predpokladom dôvodnosti bolo zistenie, či sporný platobný rozkaz bol doručený v súlade s ust. § 173 ods. 1 a najmä § 48 ods. 1 O. s. p. Zo spisu nepochybne vyplýva, že starosta obce dňa 31. 07. 2003 neprevzal platobný rozkaz, ale uplatnil svoje právo vyplývajúce z § 44 ods. 1 prvá veta O. s. p. Správnosť tohto tvrdenia preukazuje v spise založená jeho žiadosť zo dňa 17. 07. 2003 o vyhotovenie kópie zo súdnych spisov individualizovaných v prílohe a úradný záznam zo dňa 31. 07. 2003 opatrený kolkom 150,- Sk dosvedčujúci, že Mgr. F. prevzal kópiu sporného platobného rozkazu, teda nešlo

o doručenie platobného rozkazu v súlade s ust. § 173 ods. 1 O. s. p. Z uvedeného vyplýva, že platobný rozkaz bol doručený až dňa 20. 10. 2008.

Najvyšší súd... ako súd dovolací, dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne a preto... dovolanie žalobcu zamietol...“

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že vo veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach po sp. zn. 3 Cb 4/2008 bolo nariadené pojednávanie na 9. september 2010, ktoré však bolo odročené na neurčito. Medzitým bola zákonná sudkyňa na základe námietky sťažovateľa rozhodnutím najvyššieho súdu z 27. júla 2011 vylúčená z prerokovania a rozhodovania v predmetnej veci a vec bola pridelená novej zákonnej sudkyňi.

V nadväznosti na argumentáciu uvedenú v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„a) vyhovel sťažnosti,

b) vyslovil

- porušenie základného práva... na súdnu a inú právnu ochranu zaručenou v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- porušenie základného práva... aby sa jeho vec verejne projednala bez zbytočných průtahů a v jeho prítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem provedeným důkazům, zaručeném v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

- porušenie základného práva... vlastníť majetok a porušenie základného práva... na rovnosť pri ochrane vlastníckeho práva zaručeného v článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- porušenie základného práva... aby jeho záležitosť byla spravlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, zaručeného v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane lidských práv a základních svobod, postupem Okresního soudu Vranov nad Toplou Er 3196/1996, postupem Krajského soudu Prešov 15CoE 1/2009 a postupem Nejvyššího soudu SR 5 Cdo 231/2010

c) zrušil Usnesení Nejvyššího soudu SR 5 Cdo 231/2010 z 1. 12. 2010

d) zrušil Usnesení Krajského soudu Prešov 15 CoE 1/2009 z 4. 11. 2009

e) zrušil *Usnesení Okresního soudu Vranov nad Toplou Er 3196/1997-743 z 7. 7. 2009,*

f) *uložil porušovatelům povinnost společně a nerozdílně uhradit stěžovateli 254,88 EUR do dvou měsíců od právoplatnosti nálezu tohoto (2 úkony právní služby – převzetí a příprava 120,23 EUR + 7,21 EUR, stížnost 120,23 EUR + 7,21 EUR).*

g) *po předběžném projednání stížnosti odložil vykonatelnost Usnesení NS SR 5 Cdo 231/2010 z 1. 12. 2010 i Usnesení KS Prešov 15 CoE 1/2009 z 4. 11. 2009 i Usnesení OS Vranov nad Toplou Er 3196/1997-74 3 z 7. 7. 2009*

h) *priznal stěžovateli finanční zadostiučinení ve výši 4.500 EUR.*

i) *prikázal Okresnímu soudu Vranov nad Toplou nepokračování v porušování základních práv a svobod tím, že zakáže Okresnímu soudu Vranov nad Toplou jeho neústavní a nezákonné tvrzení, že právoplatný platební rozkaz KS Košice 17 Rob 1361/97 z 27. 6. 1997 neexistuje, když o totožné věci už bylo právoplatně rozhodnuto v řízení OS Vranov nad Toplou 1 T 197/2004 a platební rozkaz 17 Rob 1361/1997 z 27. 6. 97 byl řádně doručen a je právoplatný.*

j) *zakázal Okresnímu soudu Vranov nad Toplou v pokračování porušování základních práv a svobod tím, že zakáže Okresnímu soudu Vranov nad Toplou projednávat znovu otázku existence a právoplatnosti platebního rozkazu 17 Rob 1361/1997 z 27. 6. 97, protože o této otázce již bylo právoplatně rozhodnuto v řízení OS Vranov nad Toplou 1 T 197/2004 a uvedený platební rozkaz byl řádně doručen a je právoplatný.“*

Ústavní soud zjistil, že sťažovateľ sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. januára 2010 namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Er 3196/1996 a jeho uznesením zo 7. júla 2009 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 96/08 a jeho uznesením zo 4. novembra 2009, teda v tých istých konaniach a tými istými rozhodnutiami, ako sú predmetom tejto sťažnosti. Táto sťažnosť bola uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 192/2010 z 12. mája 2010 odmietnutá vo vzťahu k okresnému súdu a jeho rozhodnutiu z dôvodu nedostatku právomoci a vo vzťahu ku krajskému súdu ako neprípustná (pretože bola predčasne predložená, keďže vo veci bolo súčasne podané aj dovolanie najvyššiemu súdu) s tým, že

v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V prvom rade treba poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje

predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd skúmať a rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (vyslovenie porušenia čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. Er 3196/1997, krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 1/2009 a najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 231/2010). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie v sťažnosti označených práv sťažovateľa postupom a rozhodnutiami okresného, krajského súdu a najvyššieho súdu.

1. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd v predmetnej veci zistil, že sťažovateľ už predtým (sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. januára 2010) namietal okrem iného porušenie tých istých práv, ktoré sa týkalo toho istého konania vedeného okresným súdom a ktoré už posudzoval ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 192/2010 tak, že jeho sťažnosť v tejto časti odmietol pred nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie. Proti postupu a uzneseniu okresného súdu mal sťažovateľ právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a teda ochranu ním označeným základným právam poskytoval krajský súd pri preskúmaní prvostupňového rozhodnutia na základe podaného odvolania. Ten istý nárok na ochranu ústavnosti uplatnil sťažovateľ aj v tomto konaní.

Z uvedených skutočností vyplýva, že ústavný súd by mal, pokiaľ ide o túto časť sťažnosti, opätovne konať a rozhodovať vo veci, o ktorej už rozhodoval.

Vychádzajúc z tohto názoru považuje ústavný súd predmet konania v tejto časti sťažnosti za rovnaký s predmetom konania vo veci sp. zn. III. ÚS 192/2010, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

2. Sťažovateľ podľa návrhu na rozhodnutie vo veci samej (petitu sťažnosti) sa domáha aj vyslovenia porušenia v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu

v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 1/2009 a jeho uznesením zo 4. novembra 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. novembra 2009.

Ústavný súd považoval v tomto prípade lehotu na podanie sťažnosti v tejto časti za zachovanú v súlade so svojou judikatúrou, v ktorej zaujal názor, že v prípade podania opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, v tomto prípade vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010).

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, aj z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo

rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namieta, že v predmetnej exekučnej veci krajský súd porušil jeho v sťažnosti označené práva tým, že

a) hoci vedel, že mu nebol doručený návrh povinnej na zastavenie exekúcie, ako aj to, že nebol vyzvaný na vyjadrenie k návrhu povinnej na zastavenie exekúcie pred rozhodnutím okresného súdu o zastavení exekúcie, nezrušil toto uznesenie okresného súdu, ale ho potvrdil,

b) v žiadnom z rozhodnutí nebolo uvedené, kto a kedy zrušil platobný rozkaz,

c) rozhodol o jeho odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. Er 3196/1997 zo 7. júla 2009 bez predvolania účastníkov konania.

K jednotlivým námietkam sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné uviesť:

2.1. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže učiniť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať.

Keďže v uvedenej exekučnej veci boli s poukazom na citovaný § 58 ods. 1 Exekučného poriadku naplnené podmienky na zastavenie exekúcie aj ex offo, a nielen na základe návrhu povinnej, nedoručeniu návrhu povinnej na zastavenie exekúcie a jeho nepredložení na vyjadrenie sa sťažovateľovi k nemu, ústavný súd tejto skutočnosti

nepripisuje takú relevanciu, aby len na tomto základe bolo možné dospieť k záveru o porušení v sťažnosti označených práv sťažovateľa. Vzhľadom na to, že prvostupňový súd bol podľa citovaného zákona oprávnený rozhodnúť o zastavení exekúcie aj bez návrhu, mohol tak urobiť aj bez vyjadrenia účastníkov konania, a preto uvedená námietka sťažovateľa nemohla zakladat' dôvod na „zrušenie“ napadnutého uznesenia okresného súdu krajským súdom (podobne m. m. I. ÚS 359/2011, II. ÚS 421/2011, III. ÚS 432/2011, IV. ÚS 436/2011).

2.2. K námietke sťažovateľa, že v žiadnom rozhodnutí nebolo uvedené, kto a kedy zrušil platobný rozkaz, ústavný súd konštatuje, že k jeho zrušeniu došlo zo zákona v zmysle § 174 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) podľa ktorého, ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi pojednávanie. Včasnosť podania odporu povinnou bola riešená na Krajskom súde v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb/4/2008, ktorý uznesením č. k. 3 Cb 4/2008-169 z 2. februára 2009 odmietol odpor povinnej z 1. marca 2007 a 20. októbra 2008, avšak toto rozhodnutie bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 40/2009 z 27. mája 2009 zrušené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa. Napokon aj najvyšší súd ako dovolací súd vo svojom uznesení sp. zn. 1 Obdo V 36/2009 zo 17. decembra 2009, ktorým zamietol dovolanie sťažovateľa proti zrušujúcemu uzneseniu najvyššieho súdu z 27. mája 2009, uviedol, že platobný rozkaz bol povinnej doručený až 20. októbra 2008, z čoho vyplýva, že odpor povinnej z 20. októbra 2008 bol podaný včas, a preto nastali účinky podľa § 174 ods. 2 OSP.

2.3. Podľa § 214 OSP

(1) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

(2) V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z citovaného vyplýva, že v odvolacom konaní sa môže konať s pojednávaním alebo bez pojednávania. Základnou formou odvolacieho konania je konanie bez pojednávania. S pojednávaním koná vždy súd vtedy, ak odvolanie bolo podané proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým treba rozumieť len odvolanie podané proti rozsudku, lebo uznesenia vo veci samej sa aj na súde prvého stupňa vydávajú bez verejného pojednávania.

Súd môže konať s pojednávaním alebo bez pojednávania. Rozhodujúca je pritom povaha dôvodu neprípustnosti exekúcie. Pojednávanie sa spravidla nariadi pri zániku práva priznaného vykonávaným rozhodnutím a pri iných dôvodoch neprípustnosti podľa § 57 ods. 1 písm. f) a g) Exekučného poriadku. Pojednávanie sa však musí vždy nariadiť, ak exekučný súd mieni vykonať dokazovanie na objasnenie skutkových a právnych otázok spojených s namietaným dôvodom zastavenia exekúcie. Ústavnoprosesné právo o možnosti vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy) sa aj tu uplatní v celom rozsahu vrátane konania a postupu odvolacieho súdu (v prípadoch, v ktorých je proti uzneseniu podľa § 57 Exekučného poriadku prípustné odvolanie).

Keďže v tomto prípade neboli dané dôvody na nariadenie pojednávania na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zastavení exekúcie a bolo možné o ňom rozhodnúť iba na základe právneho posúdenia veci bez doplnenia alebo zopakovania dokazovania, krajský súd procesne konformne rozhodol podľa § 214 OSP bez nariadenia pojednávania.

Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje nedostatky, jeho odôvodnenie je jasné, zrozumiteľné a stručné. Aj preto ústavný súd argumentáciu krajského súdu (v spojitosti s argumentáciou okresného súdu) obsiahnutú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľnú.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom v sťažnosti označených práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť jeho porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľa

spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo náležite odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa napadnutého uznesenia krajského súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. Napokon sťažovateľ namieta neústavnosť konania najvyššieho súdu vedeného pod sp. zn. 5 Cdo 231/2010 a jeho uznesenia z 1. decembra 2010 vo veci svojho dovolania (proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 15 CoE 1/2009 zo 4. novembra 2009), pretože dovolací súd nevyvodil prípustnosť dovolania ani z dovolacích dôvodov opísaných sťažovateľom, ani na základe jeho úradnej povinnosti prihliadať na vady konania z hľadísk uvedených v § 237 OSP. Z týchto skutočností sťažovateľ vyvodzuje záver, že najvyšší súd odmietnutím dovolania porušil jeho v sťažnosti označené práva.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Právo na spravodlivé súdne konanie v sebe zahŕňa právo na prístup k súdu a pripájajú sa k nemu záruky ustanovené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie vecí. Právo na spravodlivé súdne konanie implikuje pre všetky strany právo zoznámiť sa pri konaní s každým dokladom alebo návrhom predloženým súdom druhou stranou a možnosť sa k nemu vyjadriť. Právo, aby bola vec prerokovaná spravodlivo, je jednou zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie. Právo na spravodlivé súdne konanie v sebe zahŕňa princíp rovnosti zbraní (napr. rozhodnutie vo veci Monnel a Morris c. Spojené kráľovstvo z 2. marca 1987, séria A, č. 115, s. 23, § 62), princíp kontradiktórneho prerokovania vecí

(rozhodnutie vo veci Mantovanelli c. Francúzsko z 28. apríla 1991, séria A, č. 211, s. 27, § 67), právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (rozhodnutie vo veci Van de Hurk c. Holandsko z 30. novembra 1987, séria A, č. 127-B, s. 35, § 53) a právo byť prítomný na konaní a osobne sa vyjadriť k svojej záležitosti. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie vo veci Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 237 písm. f) OSP, tvrdiac, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 241 ods. 2 OSP dovolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že odôvodnenie právneho názoru najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP (ako aj o neprípustnosti dovolania podľa ustanovení § 237 a § 239 OSP z dôvodu, že dovolaním napadnuté rozhodnutie nemá znaky rozhodnutí uvedených v týchto ustanoveniach) sa nevyznačuje arbitrárnosťou, pričom argumentácia sťažovateľa uvedená

v jeho sťažnosti nie je spôsobilá spochybniť opodstatnenosť záverov najvyššieho súdu, ktoré vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo odôvodnil, keď uviedol:

„V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle... § 239 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie prvostupňového súdu, pričom nejde o prípad podľa § 239 ods. 1, 2 O. s. p., je nepochybné, že prípustnosť dovolania oprávneného z ustanovenia § 239 O. s. p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na... § 242 ods. 1, veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté, niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia... Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na oprávneným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov...

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a oprávnenému neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces...

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným sudom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd v čl. 6 ods. 1 zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje ale žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú

otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje v merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (vid' § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p. (vid' R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O. s. p. prípustné (vid' R 125/1999).

V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší sud Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia prvostupňový a odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedli dôvody svojich rozhodnutí. Ich rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s správnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ oprávnený tvrdí, že postupom súdov bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach prezentoval svoj názor, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01). Právo na súdnu ochranu nie je právom na úspech v súdnom konaní. Toto základné právo nezahŕňa ani právo na to, aby všeobecné súdy v civilných konaniach v celom rozsahu rešpektovali a uznávali procesné úkony každého z účastníkov bez zreteľa na ich povahu, dôsledky a vzťah k predmetu konania (napr. II. ÚS 37/01). Všeobecné súdy postupom, ktorým rešpektujú

platný Občiansky súdny poriadok, nemôžu porušiť základné právo oprávneného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 811/00).“

K námietke sťažovateľa, že prvostupňový súd mu nedoručil na vyjadrenie návrh povinnej na zastavenie exekúcie z 23. októbra 2008 a 15. júna 2009, najvyšší súd uviedol, „že súd nie je povinný každú písomnosť založenú účastníkom konania doručovať protistrane. Takúto povinnosť mu Občiansky súdny poriadok ukladá len v prípade takých podaní, ktoré majú z hľadiska ich obsahu podstatný význam pre výsledok sporu. Takýmito podaniami účastníka, ktoré je súd povinný doručiť druhému účastníkovi, sú predovšetkým návrh na začatie konania (§ 79 ods. 4 O. s. p.), odvolanie (§ 209a ods. 1 O. s. p.), dovolanie, prípadne podania, ktorých obsahom je skutkový a právny rozbor prejednáwanej veci. Súd nemá za povinnosť doručovať druhému účastníkovi odpoveď na podané odvolanie, podania, ktorých obsahom sú rôzne žiadosti účastníka (napr. žiadosť o urýchlenie vydania rozhodnutia) a pod. V prípade predmetných návrhov povinnej na zastavenie exekúcie išlo o procesné úkony, ktorých obsahom nebol skutkový, prípadne právny rozbor veci a neboli v nich uvedené žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by bolo potrebné zaujímať stanovisko, prípadne na ich vyvrátenie navrhovať dôkazy.“

Pokiaľ išlo o námietku sťažovateľa spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci či správnosť skutkových zistení, dovolací súd považoval za potrebné uviesť, že „procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. f/ O. s. p. nezakladá, že súdy svoje rozhodnutie založili na neúplných skutkových zisteniach (porovnaj napr. R 37/1993, R 125/1999). Nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo o sebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).“.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nebolo podľa názoru najvyššieho súdu prípustné podľa § 239 OSP a vady uvedené v § 237 OSP neboli zistené, najvyšší súd „dovolanie oprávneného ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. odmietol. Spoukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu alebo napadnutým rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd nespochybňuje, že aj v dovolacom konaní sa vyžaduje, aby sa dodržali ústavnoprocenčné princípy súdneho konania na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 46

až čl. 48 ústavy. Možnosť domáhať sa ich dodržiavania je však limitovaná v čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa tam uvedených práv možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú (v danom prípade sú to príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku).

Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom (v tomto prípade najvyšším súdom) by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie prípustnosti dovolania zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje. Naopak, ním vyslovené závery sú súčasťou konštantnej súdnej praxe všeobecných súdov.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nepochybne vyplýva, z akých dôvodov podľa jeho názoru nie je prípustné dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd reagoval na všetky relevantné argumenty sťažovateľa v dovolaní a ústavne akceptovateľným spôsobom posúdil podmienky prípustnosti dovolania aj podľa § 239 OSP. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil v jeho postupe znaky svojvoľnosti a nedospel ani k záveru, že napadnuté uznesenie je arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené (I. ÚS 143/06).

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ svoju sťažnosť v podstate opiera o rovnaké argumenty, aké uviedol v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu. V súvislosti s uvedeným ústavný súd pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ním podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd poukazuje

na to, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je zásadne otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených základných práv (IV. ÚS 238/07), ak všeobecný súd postupoval v súlade so zákonom a neporušil pritom ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy.

Na základe uvedeného, ako aj so zreteľom na argumentáciu sťažovateľa v sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemožno prijať záver o takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a v sťažnosti označenými právami sťažovateľa, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné reálne dospieť k záveru o porušení týchto práv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sťažovateľ namietal, že v predmetnom konaní bolo postupom konajúcich súdov porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd primerane k odôvodneniu tejto časti sťažnosti sťažovateľa (kvalifikovane zastúpeného advokátom) uvádza, že sťažovateľ namietané porušenie uvedeného základného práva konkrétne nijako neodôvodnil, a preto sťažnosť v tejto časti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite jeho sťažnosti.

Ústavný súd sa taktiež nezaoberal námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 4/2008 (predtým vedenom pod sp. zn. 17 Rob 1361/1996), pretože bol v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný jeho návrhom uplatneným v petite sťažnosti, a navyše toto konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd dodáva, že právoplatné rozhodnutie o zastavení exekúcie nie je prekážkou rozhodnutej veci na začatie exekučného konania o novom návrhu na vykonanie exekúcie medzi tými istými účastníkmi z toho istého právneho dôvodu za predpokladu úspešnosti sťažovateľa v právnej veci proti povinnej o zaplatenie 3 319,29 € s príslušenstvom vedenej Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 3 Cb 4/2008.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2011